

for vedkommende Bestdtere, som da inden Aarets Udløb skulde erklære, om de ville antage det dem gjorte Tilbud. Paa denne Maade vil Afhændelsen kunne skee fuldkommen ligesaa hurtigt som efter Lovforslaget. Den ærede Ordfører anførte ogsaa, at Taxationen vilde efter mit Forslag dog være nødvendig, men det er den naturligvis ikke; det vil aldeles beroe paa vedkommende Minister, hvorvidt han vil ansee en Taxation nødvendig eller ikke, og det er jo en bekendt Sag, at man gjerne kan fastsætte Prisen paa en Eiendom, uden at lade optage en saadan Taxationsforretning. Jeg har dernæst nævnt Fæstledighed eller Udløbet af Leiecontracten som Termin, fordi jeg ikke indsaar, at der her i denne Sag er nogensomhelst Grund til at gjøre Indgrib i de private Contractsforhold. Jeg indseer ikke, at der her er nogen Grund til at bemyndige den ene af Parterne til at bryde en Contract, som han frivillig har indgaaet, førend den udløber. Jeg har endelig ogsaa ladet mig lede af den Betragtning, at der, naar Afhændelsen skal finde Sted, førend Fæstecontracten udløber, er mange Omstændigheder, som Billighed fordrer skulle tages i Betragtning, og som ikke kunne være Gjenstand for Taxation, men som jeg derfor mener alene kunne afgjøres paa en billig Maade ved en fælles frivillig Overenskomst. Jeg har derfor paa ingen mulig Maade kunnet indlade mig paa Taxationen; jeg anseer den allerede af den Grund for meget mislig, at der ifølge Lovforslaget ved Taxationen skal tages Hensyn til det Moment, at vedkommende Eiendom er en Fæstelovgivning undergivet Eiendom. Nu kan man vel sige: Det er jo virkelig en Fæstelovgivning undergivet Eiendom, hvorfor maa det da ikke staae i Loven? Men dertil svarer jeg: Det maa ikke staae der, fordi det paa den Maade, hvorpaa det er sat, maa lede Taxationsmændene til at troe, at der skal lægges særdeles Vægt paa denne Omstændighed, som i og for sig aldeles ingen

Indflydelse har paa Eiendommens Værdi. Derfor man ikke vilde, at der skulde lægges særdeles Vægt paa denne Bestemmelse, saa staaer den jo aldeles overflødig, thi der siges strax efter, at Eiendommen skal sælges med de samme paahvilende Byrder og Afgifter, men den Fæstevang, der hviler paa Eiendommen, er jo ogsaa en Byrde paa den, og hvorfor fremhæver man da denne enkelte Byrde fremfor andre? Det viser jo, at man vil, at der skal lægges særdeles Vægt derpaa, men uden Hensyn dertil, saa er Meningen om Godseiernes eller her Stiftelsernes Ret til Bøndergodset og Bøndernes Ret saa forskjellig, at det aldeles vil afhænge af den subjective Mening, som Taxatorerne have, om ikke den ene eller den anden Part bliver forurettet; Taxationsmændene kunne gjøre sig saamegen Umage, de ville, for at træffe det Rigtige, saa kan jeg ikke Andet end antage, at den Mening, som de have om, hvad der egentlig er det Rette i Forholdet, ubevidst maa influere paa den Pris, de sætte. Den ærede Ordfører har meent, at det vilde være betænkeligt at overlade til Ministeren at sætte en Pris, hvorefter hver enkelt Eiendom kunde sælges, fordi det kunde tænkes, siger han, at en eller anden Minister vilde være imod Afhændelsen og derfor vilde fordre en urimelig høj Pris, saa at ingen Fæster eller Leier kunde være tjent med at gaae ind paa Handelen; man kan nu vel ikke nægte, at det kan tænkes, men kan det tænkes, saa kan det ogsaa tænkes, at Ministeren vælger saadanne Mænd til Taxationsmænd, hvorefter han veed, at de ere af samme Mening som han, og da han skal vælge den ene, og en ham undergivet Embedsmand den anden, saa vil det jo være ham let at faae saadanne Taxationsmænd, som kunne sætte Prisen saa høit op, at Vedkommende ikke kunne være tjente dermed, men jeg troer, at man er uberettiget til en saadan Forudsætning.